

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 3 mars 2022
(OR. en)

6784/22

POLCOM 7
COMER 26
WTO 32

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	1 mars 2022
till:	Jepppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2022) 74 final
Ärende:	RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET Översyn av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 654/2014 av den 15 maj 2014

För delegationerna bifogas dokument – COM(2022) 74 final.

Bilaga: COM(2022) 74 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 1.3.2022
COM(2022) 74 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**Översyn av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EG)
nr 654/2014 av den 15 maj 2014**

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Översyn av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 654/2014 av den 15 maj 2014

1. INLEDNING

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 654/2014 av den 15 maj 2014 (nedan kallad *genomdrivandeförordningen*) föreskrivs regler och förfaranden för ett effektivt och skyndsamt utövande av unionens rättigheter enligt internationella handelsavtal med målet att skydda unionens ekonomiska intressen.¹ Under 2021 uppdaterades genomdrivandeförordningens tillämpningsområde för att ge unionen utökade möjligheter att bemöta befintliga utmaningar och för att förstärka förordningens effektivitet och förenlighet.²

Enligt genomdrivandeförordningen har unionen för närvarande möjlighet att tillfälligt eller slutgiltigt upphäva medgivanden eller andra skyldigheter enligt Världshandelsorganisationens (WTO) avtal och andra av EU:s internationella handelsavtal i följande situationer:

- för att genomdriva unionens rättigheter enligt ett handelsavtal om avtalet bryts av ett tredjeland, antingen efter ett gynnsamt resultat för unionen i en handelstvist eller om unionen inte har lyckats uppnå en bindande lösning av en handelstvist av skäl som ligger utanför unionens ansvarsområde, och
- för att återställa jämvikten i unionens skyldigheter enligt och i linje med ett handelsavtal om tredjeländer inför en skyddsåtgärd eller ensidigt ändrar tullmedgivanden eller åtaganden inom tjänstesektorn som unionen drar nytta av.

Genomdrivandeförordningen ger kommissionen befogenhet att anta, ändra, tillfälligt upphäva och upphäva handelspolitiska åtgärder under dessa omständigheter. De enda handelspolitiska åtgärder som kunde antas genom genomförandeakter innan den senaste ändringen av genomdrivandeförordningen trädde i kraft var åtgärder avseende handel med varor och tillgång till offentlig upphandling. Genom 2021 års ändring utökades dessa möjligheter så att de även omfattar åtgärder avseende handel med tjänster och vissa handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter. Kommissionen antar tillämpningsföreskrifter efter ett granskningsförfarande och, i tillämpliga fall, en insamling av uppgifter från berörda intressenter.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 654/2014 av den 15 maj 2014 om utövande av unionens rättigheter vid tillämpning och genomdrivande av internationella handelsregler (EUT L 189, 27.6.2014, s. 50).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/167 av den 10 februari 2021 om ändring av förordning (EU) nr 654/2014 om utövande av unionens rättigheter vid tillämpning och genomdrivande av internationella handelsregler (EUT L 49, 12.2.2021, s. 1).

2. KRAV PÅ ÖVERSYN

I artikel 10 i genomdrivandeförordningen föreskrivs att kommissionen ska se över förordningens tillämpningsområde, särskilt med beaktande av de handelspolitiska åtgärder som får antas, såväl som dess genomförande. Översynen bör även vara inriktad på ytterligare handelspolitiska åtgärder som tillfälligt upphäver medgivanden eller andra skyldigheter när det gäller handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter.

Översynen ska utföras senast ett år efter den 13 februari 2021, och kommissionen ska rapportera sina slutsatser till Europaparlamentet och rådet.

De föregående översynerna av förordningen ägde rum 2017 och 2019.³

Den period som är föremål för denna översyn omfattar perioden efter den senaste översynen (2019), nämligen från december 2019 fram till idag. När det gäller 2021 års ändring löper översynsperioden från den 13 februari 2021 (det datum då ändringen trädde i kraft) fram till idag.

3. ÖVERSYN AV TILLÄMPNINGSOMRÅDE, HANDELSPOLITISKA ÅTGÄRDER OCH TILLÄMPNING AV GENOMDRIVANDEFÖRORDNINGEN

3.1. Förordningens tillämpningsområde

I artikel 3 i genomdrivandeförordningen fastställs de särskilda situationer i vilka genomdrivandeförordningen är tillämplig och där unionen får svara genom handelspolitiska åtgärder. Genom 2021 års ändring kompletterades det ursprungliga tillämpningsområdet med ytterligare situationer, vilka anges nedan.

3.1.1. Artikel 3 a och b: Efter ett bindande utslag i handelstvister till förmån för unionen

Genomdrivandeförordningen är tillämplig om ett tvistlösningsförfarande i WTO (*artikel 3 a*) eller i förhållande till andra internationella handelsavtal (*artikel 3 b*) har lett till bindande utslag i handelstvisten och ger unionen rätt att genomdriva sina rättigheter på grund av att svaranden inte har uppfyllt sina skyldigheter. Genomdrivandeförordningen är således tillämplig efter en bindande lösning i en tvist till förmån för unionen.

Under översynsperioden har genomdrivandeförordningen använts en gång i en sådan situation. Under 2020 införde unionen handelspolitiska åtgärder mot import av vissa produkter med ursprung i Förenta staterna som en motåtgärd till följd av utslaget i WTO-tvisten om subventioner till flygplanstillverkaren Boeing.⁴ Åtgärderna infördes efter antagandet av överprövningsorganets rapport i april 2019, där det bekräftades att Förenta

³ RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET Översyn av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 654/2014 av den 15 maj 2014, [COM/2019/639 final](#). RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET Inledande översynen av genomdrivandeförordningens tillämpningsområde, [COM/2017/0373 final](#).

⁴ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/1646 av den 7 november 2020 om handelspolitiska åtgärder avseende vissa produkter från Amerikas förenta stater till följd av utslaget i en handelstvist enligt Världshandelsorganisationens överenskommelse om tvistlösning (EUT L 373, 9.11.2020, s. 1), United States — Measures Affecting Trade in Large Civil Aircraft — Second Complaint (DS353).

staterna inte hade följt utslaget i WTO-tvisten och WTO:s avgörande om nivån på motåtgärder. Överprövningsorganets rapport bekräftade att Förenta staternas subventioner till Boeing fortsatte att orsaka betydande skada för Airbus.

I samband med införandet av motåtgärder samlade kommissionen in uppgifter till en preliminär förteckning över produkter från Förenta staterna för vilka unionen skulle kunna vidta motåtgärder i enlighet med genomdrivandeförordningen.⁵

I juli 2021 beslutade unionen att tillfälligt upphäva tillämpningen av de åtgärder som införts under en femårsperiod.⁶ Syftet med det tillfälliga upphävandet är att ge de två parterna möjlighet att fortsätta diskussionerna för att kunna förverkliga sina avsikter när det gäller finansiering, forskning och utveckling samt särskilt stöd till stora civila flygplan.⁷

Användningen av genomdrivandeförordningen var i detta fall en viktig faktor bakom den positiva utvecklingen. Det var först när EU-åtgärder hade införts mot importen från Förenta staterna – som redan hade genomfört omfattande genomdrivandeåtgärder mot unionen i samband med WTO-tvisten om Airbus – som en tillräcklig balans och ömsesidighet kunde återupprättas. Detta skapade den rätta miljön för ett fortsatt konstruktivt samarbete, vilket ledde till den lösning som nu har uppnåtts.

Den begränsade användningen av förordningen under översynsperioden, på de grunder som fastställs i artikel 3 a och b, kan hänföras till det skede i förfarandet som de pågående handelstvisterna befann sig i. Genomdrivandestadiet är en mycket långt framskriden fas i en handelstvist, som endast ett fåtal ärenden når till, eftersom de flesta tvister i regel har lösts på ett mycket tidigare stadium.⁸ Å andra sidan kan det inte uteslutas att instrumentets blotta existens och unionens möjligheter att utöva sina rättigheter i enlighet med det har en avskräckande effekt på tredjeländer genom att begränsa deras intresse av att inte uppfylla sina skyldigheter efter ett utslag till unionens fördel eller till och med att inte uppfylla sina åtaganden enligt ett handelsavtal från första början.

3.1.2. Artikel 3 aa och ba: Om lösningen av en handelstvist blockeras

Dessa grunder infördes genom 2021 års ändring. De påminner om grunderna i punkt 3.1.1 eftersom de avser genomdrivandet av EU:s rättigheter på grundval av handelstvister, men är särskilt inriktade på blockeringar av ett tvistlösningsförfarande.

Genomdrivandeförordningen utformades ursprungligen med antagandet att det finns ett fullt fungerande tvistlösningsförfarande som leder till ett slutgiltigt och bindande utslag i en tvist. Om unionens motpart i en tvist väljer att inte samarbeta, och därmed hindrar ett förfarande som leder till ett slutgiltigt och verkställbart avgörande, blir det emellertid

⁵ WTO-tvisten om Boeing: EU utfärdar en preliminär förteckning över de amerikanska produkter som övervägs för motåtgärder. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_19_2162

⁶ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1123 av den 8 juli 2021 om tillfälligt upphävande av de handelspolitiska åtgärder avseende vissa produkter från Amerikas förenta stater som infördes genom genomförandeförordning (EU) 2020/1646 till följd av utslaget i en handelstvist enligt Världshandelsorganisationens överenskommelse om tvistlösning (EUT L 243, 9.7.2021, s. 43).

⁷ [EU och USA tar avgörande steg för att få ett slut på flygplanstvisten.](#)

⁸ Se [översikten över EU:s aktiva tvistlösningsärenden](#) av den 10 december 2021, som finns tillgänglig på GD Handels webbplats.

omöjligt att uppnå förordningens mål, vilket är att skydda unionens intressen genom att ge unionen de instrument som behövs för att effektivt och skyndsamt bemöta olagliga åtgärder från tredjeländer. För att hantera dessa utmaningar föreslog kommissionen en uppdatering av genomdrivandeförordningen, och förordningen ändrades under 2021.

De särskilda omständigheterna kring tillämpningen är följande:

- i. När det gäller WTO-tvister är genomdrivandeförordningen tillämplig efter delgivande av en rapport från en WTO-panel som helt eller delvis bifaller unionens yrkanden, om ett överklagande enligt artikel 17 i WTO-överenskommelsen om tvistlösning har lämnats in, men inte kan slutföras eftersom överprövningsorganet inte är verksamt, och om tredjelandet inte har godtagit ett tillfälligt arrangemang för skiljedomsförfarande enligt artikel 25 i WTO-överenskommelsen om tvistlösning.

Denna ändring föranleddes av det faktum att WTO:s överprövningsorgan inte bedriver någon verksamhet. Det är allmänt känt att WTO:s överprövningsorgan för närvarande inte är verksamt på grund av att Förenta staterna har blockerat utnämningen av nya ledamöter i överprövningsorganet. WTO:s överprövningsorgan kan inte behandla överklaganden som lämnats in efter den 11 december 2019, och organet har avbrutit behandlingen av överklaganden som lämnats in före detta datum men som inte hade slutförts i början av 2020. I den rådande situationen kan unionen därför vidta verkställighetsåtgärder i WTO-tvister som har blockerats genom överklaganden, såvida inte ett överprövningsförfarande har överenskommit enligt artikel 25 i WTO-överenskommelsen om tvistlösning.

Genom ändringen införs en skyddsåtgärd som stöd till unionens pågående insatser för att lösa krisen. Unionen har utvecklat ett provisoriskt flerpartsarrangemang, vilket syftar till att så långt det är möjligt återskapa WTO:s överprövningsmekanism genom de skiljedomsförfaranden som föreskrivs i artikel 25 i WTO-överenskommelsen om tvistlösning.⁹ Genom arrangemanget upprätthålls bland annat en bindande mekanism för lösning av WTO-tvister på två nivåer. Flera andra WTO-medlemmar har anslutit sig till arrangemanget, vilket fortfarande är öppet för alla medlemmar på frivillig basis och även på *ad hoc*-basis för hantering av enskilda tvister.

- ii. När det gäller handelstvister inom ramen för andra av EU:s handelsavtal, inbegripet regionala och bilaterala avtal, är genomdrivandeförordningen tillämplig om utslag inte är möjligt på grund av att tredjelandet inte vidtar de åtgärder som krävs för att ett tvistlösningsförfarande ska kunna fungera, däribland genom att i onödan fördröja förfarandet genom ett bristande samarbete i processen.

Sådana risker för blockeringar konstaterades i 2019 års översyn av genomdrivandeförordningen. Om den andra parten exempelvis underlåter att utse en skiljeman, utan att det finns någon alternativ mekanism för tvistlösning, kan unionen inte uppnå ett bindande beslut som kan genomdrivas.

Under den (relativt korta) översynsperioden har det inte uppstått någon situation som lett till användning av den ändrade genomdrivandeförordningen. Användning av det ändrade

⁹ [Interim appeal arrangement for WTO disputes becomes effective.](#)

instrument har emellertid övervägts i vissa fall, och blotta möjligheten att använda det kan ha övertygat det svarande tredjelandet i fråga att godta en bindande lösning av WTO-tvisten.

För pågående tvister beror avsaknaden av praxis således delvis på det faktum att det provisoriska flerpartsarrangemanget finns tillgängligt och är operativt och att parterna i andra fall kan komma överens om ett skiljedomsförfarande på ad hoc-basis. Vidare kan avsaknaden av gällande praxis återigen kopplas till det skede i förfarandet som de pågående tvisterna befinner sig i, eftersom en tvist måste nå ett visst skede för att genomdrivandeförordningen ska bli tillämplig.

3.1.3. Artikel 3 c: Motåtgärder som svar på ett tredjelands skyddsåtgärd

Den andra situationen där genomdrivandeförordningen är tillämplig gäller motåtgärder om tredjeland vidtar en skyddsåtgärd och om WTO-avtalet om skyddsåtgärder (artikel 8) eller reglerna för skyddsåtgärder i andra av unionens avtal ger unionen rätt att vidta motåtgärder.

Genomdrivandeförordningen har använts sammanlagt två gånger för detta ändamål, däribland en gång under översynsperioden. Det första fallet gäller unionens svar på de importtullar på stål och aluminium som infördes av Förenta staterna 2018.¹⁰ Det andra fallet gäller ett liknande svar från unionen på de importtullar på vidareförädlade produkter av stål och aluminium som infördes av Förenta staterna 2020.¹¹ I båda fallen införde unionen motåtgärder i form av ytterligare importtullar på ett antal produkter med ursprung i Förenta staterna. Förfarandet med att anta genomförandeakter om införande av motåtgärder tog omkring två månader i det första fallet och en månad i det andra fallet, i överensstämmelse med tidsfristerna i WTO-avtalet.

Under översynsperioden tillämpades genomdrivandeförordningen även senare för att tillfälligt upphäva dessa motåtgärder vid två tillfällen under 2021.¹² Det tillfälliga upphävandet gav unionen och Förenta staterna de nödvändiga förutsättningarna för att utöka det pågående samarbetet, däribland med målet att undanröja de respektive tullarna.¹³ Motåtgärderna tillämpas inte för närvarande.

Tack vare genomdrivandeförordningen kunde unionen snabbt reagera på Förenta staternas skyddsåtgärder och försvara unionens ekonomiska intressen vid två avgörande

¹⁰ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/724 av den 16 maj 2018 om vissa handelspolitiska åtgärder avseende vissa produkter med ursprung i Amerikas förenta stater (EUT L 122, 17.5.2018, s. 14) och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/886 av den 20 juni 2018 om vissa handelspolitiska åtgärder avseende vissa produkter med ursprung i Amerikas förenta stater och om ändring av genomförandeförordning (EU) 2018/724 (EUT L 158, 21.6.2018, s. 5).

¹¹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/502 av den 6 april 2020 om vissa handelspolitiska åtgärder avseende vissa produkter med ursprung i Amerikas förenta stater (EUT L 109, 7.4.2020, s. 10).

¹² Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/866 av den 28 maj 2021 om tillfälligt upphävande av handelspolitiska åtgärder avseende vissa produkter med ursprung i Amerikas förenta stater som införts genom genomförandeförordning (EU) 2018/886 (EUT L 190, 31.5.2021, s. 94). Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/2083 av den 26 november 2021 om tillfälligt upphävande av handelspolitiska åtgärder avseende vissa produkter med ursprung i Amerikas förenta stater som införts genom genomförandeförordningarna (EU) 2018/886 och (EU) 2020/502 (EUT L 426, 29.11.2021, s. 41).

¹³ [EU:s och USA:s gemensamma uttalande av den 31 oktober 2021](#), [Europeiska unionens uttalande av den 31 oktober 2021](#).

tillfällen. Dessutom spelade unionens möjlighet att reagera en viktig roll för de fortsatta ansträngningarna med att lösa den underliggande frågan. Det tillfälliga upphävandet av de aktiva motåtgärderna var avgörande för unionens ansträngningar för att undanröja Förenta staternas tullar. Därmed kan det konstateras att genomdrivandeförordningen hade en avgörande betydelse och gav unionen ett viktigt verktyg för att bemöta Förenta staternas stål- och aluminiumtullar på ett framgångsrikt sätt.

3.1.4. Artikel 3 d: Ändring av medgivanden eller åtaganden

Den sista situationen där genomdrivandeförordningen kan användas gäller fall där en WTO-medlem ensidigt ändrar medgivanden enligt artikel XXVIII i det allmänna tull- och handelsavtalet från 1994 (GATT 1994) eller åtaganden enligt artikel XXI i det allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS) och inga kompensande justeringar har överenskommit och, när det gäller varor, inga kompensande justeringar har gjorts i enlighet med resultat från skiljedomsförfarandet enligt artikel XXI i GATS när det gäller tjänster.

Genomdrivandeförordningen var ursprungligen endast tillämplig i situationer som omfattades av artikel XXVIII i GATT 1994. Genom 2021 års ändring kompletterades bestämmelsen med situationer som omfattas av artikel XXI i GATS. Detta tillägg är logiskt och motiverat med tanke på likheterna mellan de två typerna av situationer.

Inga sådana fall inträffade under översynsperioden. Det har inte heller förekommit uppgifter om att en enskild WTO-medlem haft för avsikt att ändra medgivanden eller åtaganden utan att delta i förhandlingar om kompensande justeringar. Förordningen kan ha haft en avskräckande effekt, eftersom dess blotta existens visar att unionen är villig och väl förberedd att på ett effektivt sätt utnyttja sin rätt till motåtgärder enligt dessa bestämmelser.

3.2. Handelspolitiska åtgärder

I artikel 5 i genomdrivandeförordningen finns en förteckning över de handelspolitiska åtgärder som unionen kan införa i de situationer som anges i punkt 3.1. Förteckningen innehöll ursprungligen föreskrifter för följande situationer:

- (a) *Artikel 5.1 a: Tillfälligt upphävande av tullmedgivanden och införande av nya eller höjda tullar.*
- (b) *Artikel 5.1 b: Införande eller ökning av kvantitativa begränsningar av import eller export av varor.*
- (c) *Artikel 5.1 c: Tillfälligt upphävande av medgivanden på området för offentlig upphandling.*

Genom 2021 års ändring utökades förteckningen med följande situation:

- (a) *Artikel 5.1 ba: Tillfälligt upphävande av skyldigheter avseende handel med tjänster och införande av restriktioner för handeln med tjänster.* Detta är föremål för en obligatorisk prioritering/hierarki av åtgärder. Kommissionen måste gå igenom varje kategori och konstatera att åtgärder inte är möjliga innan den går vidare till nästa kategori. Den första kategorin omfattar tjänster som kräver ett tillstånd som är giltigt i hela unionen. Den andra kategorin omfattar tjänster på områden där det finns omfattande unionslagstiftning. Den tredje kategorin

omfattar tjänster för vilka insamlingen av uppgifter har påvisat det minst omfattande ingripandet i nationell lagstiftning.

- (b) *Artikel 5.1 bb: Tillfälligt upphävande av skyldigheter med avseende på handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter som beviljats av en unionsinstitution eller unionsbyrå och som är giltiga i hela unionen, och införande av begränsningar av skyddet av sådana immateriella rättigheter eller deras kommersiella utnyttjande, med avseende på rättighetshavare som är medborgare i det berörda tredjelandet.* Dessa möjligheter motsvarar i stort sett det första steget i den hierarki som är tillämplig när det gäller tjänster.

Att åtgärder sedan februari 2021 finns att tillgå med avseende på tjänster och immateriella rättigheter innebär en väsentlig förbättring av instrumentet och ger extra tyngd åt unionens förmåga att genomdriva sina rättigheter inom ramen för handelsavtal i flera avseenden:

- Den innebär att verkställighetsinstrumentet blir mer effektivt, bland annat genom att skapa en viktig avskräckande effekt på tredjeländers olagliga verksamheter.
- Den motsvarar behoven för moderna och kunskapsbaserade ekonomier.
- Den understryker den framträdande plats som tjänster och immateriella rättigheter har inom internationell handel.
- Den gör att unionen kan förhandla om skydd för rättighetshavare i utlandet på ett trovärdigt sätt.
- Den visar att unionen är fast besluten att fullt ut utöva sina rättigheter inom ramen för handelsavtal, bland annat genom att förstärka effektiviteten i genomdrivandet av skyldigheter genom korsvedergällning.

Vart och ett av de tre fall då genomdrivandeförordningen tillämpats fullt ut, däribland under översynsperioden, inbegrep handelspolitiska åtgärder i form av ytterligare tullavgifter på import av varor till unionen. Åtgärderna stod i proportion till den skada som orsakats av tredjeländernas motsvarande åtgärder (i detta fall Förenta staterna). Användningen av importtullar visade sig vara ett effektivt sätt att lägga på ett pris på Förenta staternas ekonomi och var en bidragande orsak till att landet ändrade sina åtgärder efterhand. Därför har samtliga åtgärder enligt genomdrivandeförordningen tillfälligt upphävts, eftersom Förenta staternas åtgärder inte tillämpas på samma sätt som tidigare.

Ingen av de andra möjligheterna enligt artikel 5 användes under översynsperioden. Detta beror delvis på den relativt korta tidsperiod som gått efter att ytterligare möjligheter infördes genom ändringen 2021. Som tidigare nämnts har användningen av importtullar på varor också varit effektiv. Samtidigt uppstod aldrig frågan om korsvedergällning¹⁴ under översynsperioden, vilket skulle kunna ha lett till att motåtgärder övervägts för annat än varor, till exempel på området för handel med tjänster eller immateriella rättigheter. De åtgärder från Förenta staterna som föranledde unionens motåtgärder i fallet med Boeing gällde varor inom ramen för WTO-avtalet, och unionen kunde svara på ett effektivt sätt genom att införa åtgärder för varor. I fallen med skyddsåtgärder enligt

¹⁴ Artikel 22 i WTO-överenskommelsen om tvistlösning.

WTO-avtalet skulle det inte ha varit tillåtet att svara med andra åtgärder än de som vidtagits för varor till följd av ett tillfälligt upphävande av skyldigheterna enligt WTO:s allmänna tull- och handelsavtal. Därför har de återstående möjligheterna enligt artikel 5 i genomdrivandeförordningen ännu inte provats, men de finns tillgängliga för användning i framtiden.

Ytterligare utökning av åtgärder på området för handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter

Den utökning av tillämpningsområdet för möjliga åtgärder på området för handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter som infördes 2021 kan anses vara viktig av principskäl, men dess omfattning är begränsad. Utökningen ger möjlighet till verkställighetsåtgärder i form av begränsningar av skyddet eller det kommersiella utnyttjandet av immateriella rättigheter som beviljats av en unionsinstitution eller unionsbyrå och som är giltiga i hela unionen, med avseende på rättighetshavare som är medborgare i det berörda tredjelandet. Detta tillämpningsområde motsvarar i stort sett det första steget i den hierarki som är tillämplig för åtgärderna inom handeln med tjänster. I praktiken kan utökningen för närvarande tillämpas på geografiska beteckningar, EU-varumärken, EU-formgivningar och växtsorter. Den ger till exempel inte möjlighet till en verkställighetsåtgärd i form av åtgärder som påverkar patent och upphovsrätt.

Kommissionens nuvarande bedömning är att det inte finns några rättsliga eller tekniska hinder för en ytterligare utökning och att en utökning generellt sett hade varit fördelaktig. Den skulle öka verkställighetsinstrumentets effektivitet och trovärdighet, eftersom tillämpningsområdet skulle omfatta situationer där unionen har möjlighet att genomdriva sina rättigheter på ett effektivt sätt om ett tredjeland kränker det skydd av immateriella rättigheter som föreskrivs i ett EU-avtal och där möjligheten att vidta sådana åtgärder redan föreskrivs i internationell lagstiftning. Det skulle även förmå tredjelandet att säkerställa efterlevnaden om tredjelandet kränker det skydd som överenskommit.

Dessutom har intressenterna i stort sett varit positiva till åtgärder som går längre än genomdrivandeförordningens nuvarande tillämpningsområde. I samband med det offentliga samrådet om kommissionens förslag om ett instrument som avskräcker från och motverkar ekonomiskt tvång¹⁵ ombads intressenterna särskilt att föreslå ytterligare åtgärder på området för handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter. De påpekade att det fanns känsliga frågor (farhågor om indirekt skada för EU:s företag), men lyfte även fram de möjliga fördelarna (ökad effektivitet och trovärdighet).

Kommissionen utesluter inte att det kan bli aktuellt med ett lagstiftningsförslag för att uppdatera genomdrivandeförordningen med avseende på dessa och andra aspekter i framtiden. I detta skede anses ett lagstiftningsförslag inte vara lämpligt med tanke på att den senaste ändringen av förordningen ägde rum helt nyligen.

Det senaste förslaget om ett instrument som avskräcker från och motverkar ekonomiskt tvång, såväl som den specifika lagstiftningsakt som kommissionen har åtagit sig att lägga fram för rådet och Europaparlamentet för att genomdriva handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Förenade kungariket, kan vara av betydelse i samband med en eventuell framtida utökning av genomdrivandeförordningen.

¹⁵ [Detailed results of the public consultation, Towards an EU anti-coercion instrument;](#)

Samtidigt anser kommissionen att det är viktigt att fortsätta övervakningen och översynen av de tillgängliga åtgärderna och deras användbarhet. En sådan översyn bör bygga på EU:s tvistlösningsförfaranden, den framtida tillämpningen och annan utveckling som kan få konsekvenser för genomdrivandeförordningens ändamålsenlighet i ett större sammanhang.

3.3. Genomförande

Förordningen har visat sig vara ett lämpligt och tillräckligt flexibelt instrument i processhänseende. Den har gett unionen möjlighet att agera på ett snabbt och effektivt sätt när den har använts. Förordningen gjorde att unionen kunde reagera inom de snäva tidsfristerna för att fastställa och utöva sin rätt till motåtgärder enligt WTO-avtalet 2018 och 2020. Den gav även stöd till snabba och effektiva åtgärder i två fall där det var brådskande att tillfälligt upphäva pågående handelspolitiska åtgärder (två gånger 2021).

4. SLUTSATS

Genomdrivandeförordningen har hittills endast använts vid några få tillfällen, dels för att införa åtgärder som svar på skyddsåtgärder och genomdriva unionens rättigheter, och dels för att tillfälligt upphäva sådana åtgärder. Den har fungerat väl i förhållande till sitt mål att skydda unionens ekonomiska intressen och visat sig vara ett betydelsefullt och lämpligt instrument för att bemöta tredjeländernas åtgärder under de särskilda omständigheterna. Även om dess användning har varit begränsad har den visat att unionen kan reagera snabbt, effektivt och beslutsamt och åstadkomma positiva resultat. Trots att förordningen hittills endast har använts i begränsad omfattning i specifika fall anser kommissionen att ett verkställighetsinstruments blotta existens har en positiv inverkan och en avskräckande effekt. Det skickar en tydlig signal om unionens förmåga att effektivt hävda sina rättigheter inom ramen för handelsavtal eller i händelse av överträdelser. Därför behöver instrumentet inte användas regelbundet för att visa att det har en stor inverkan, eftersom hotet att använda den redan har gett resultat.

Kommissionen kommer att fortsätta att övervaka genomdrivandeförordningens allmänna användning och nytta. Kommissionen utesluter inte att det kan bli aktuellt med en ytterligare uppdatering av de tillgängliga handelspolitiska åtgärderna eller de situationer som kan föranleda deras tillämpning.